

Nam quando diligebat et laudabat, inimicus erat; sed nec ipse sciebat, nec alii. Accedit tentatio, tangitur vena, et proditur febris. Itaque, fratres, dilectio mundi, et amicitia mundi inimicos Deo facit. Et ipse non exhibet quod promisit, mendax est, et fallit. Ideo homines non cessant sperare in isto sæculo, et quis pervenit ad omnia quæ sperat? Sed ad quæcumque pervenerit, continuo hoc vilescit ei quo pervenit. Incipiunt alia desiderari, alia chara sparantur quæ dum venerint, quidquid tibi venit, vilescit. Tene ergo Deum, quia nunquam vilescit, quia pulchrius nihil est. Propterea enim vilescunt ista, quia non possunt stare, quia non sunt quod ipse. Tibi enim, o anima, non sufficit, nisi qui te creavit. Quidquid aliud apprehendis, miserum est: quia tibi solus ille potest sufficere qui ad similitudinem suam te fecit. Ex ipsa voce dictum est: « Domine, ostende nobis » Patrem, et sufficit nobis¹. » Ibi tantum potest esse securitas: et ubi potest esse securitas, quodam modo ibi erit satietas insatiabilis. Nam neque satiaberis, ut velis discedere; neque aliquid deerit, ut quasi inopiam patiaris.

SERMO CXXVI².

De verbis Evangelii Joan. v. *Non potest Filius a se facere quidquam, nisi quod viderit Patrem facientem.*

I. ARCANA et secreta regni Dei prius quærunt credentes, quo faciant intelligentes. Fides enim gradus

¹ Joan. xiv, 8. — ² Alias 32 ex homiliis 50.

est intelligendi: intellectus autem meritum fidei. Aperte hoc Propheta dicit omnibus præpropere et præpostere intelligentiam requirentibus, et fidem negligentibus. Ait enim: « Nisi credideritis, non intelligetis¹. » Habet ergo et fides ipsa quoddam lumen suum in Scripturis, in Prophetia, in Evangelio, in Apostolicis lectionibus. Omnia enim ista quæ nobis ad tempus recitantur, lucernæ sunt in obscuro loco, ut nutriamur ad diem. Dicit apostolus Petrus: « Habemus certiore propheti- » cum sermonem, cui benefacitis intendentes tanquam » lucernæ in obscuro loco, donec dies luceat, et luci- » fer oriatur in cordibus vestris². »

II. Videtis ergo, fratres, quantum sint perversi et properando vitiosi, qui tanquam immaturi conceptus ante ortum quærunt abortum; qui nobis dicunt: Quid me jubes credere quod non video? Videam aliquid ut credam. Jubes credere, dum non videam: ego videre volo, et videndo credere, non audiendo. Dicit Propheta: « Nisi » credideritis, non intelligetis. » Ascendere vis, et gradus oblivisceris. Utique perverse. O homo! si jam tibi possem ostendere quod videres, non hortarer ut crederes.

III. Ergo fides est, sicut alibi definitum est, sperantium substantia, convictio rerum, quæ non videntur³. » Si non videntur, quomodo convincuntur quia sunt? Unde enim sunt ista quæ vides, nisi ex illo quod non vides? Utique vides aliquid, ut credas aliquid, et ex eo quod vides, credas quod non vides. Ne sis ingratus ei qui te fecit videre, unde possis credere quod nondum potes videre. Dedit tibi Deus oculos in corpore, rationem in corde; excita rationem cordis, erige interiorum habitorem interiorum oculorum tuorum, assumat fenestras suas, inspiciat creaturam Dei. Est enim aliquis intus qui per oculos

¹ Isai. vii, 9. — ² 1 Petr. i, 19. — ³ Hebr. xi, 1.

videat. Nam quando aliquando in me cogitas¹, averso interius habitatore, quæ sunt ante oculos tuos non vides. Fenestræ enim frustra patent, quando qui per eas attendit absens est. Non ergo oculi vident, sed quidam per oculos videt: erige illum, excita illum. Non enim denegatum est tibi: rationale animal te Deus fecit, præposuit te pecoribus, ad imaginem suam te formavit. Siccine uti illis debes, ut pecus; tantum ut videas quid addas ventri, non menti? Erige ergo rationalem aspectum, utere oculis ut homo, intende cælum et terram, ornamenta cœli, fecunditatem terræ, volatus avium, natatus piscium, vim seminum, ordinem temporum: intende facta, et quære factorem: aspice quæ vides, et quære quem non vides. Crede in eum quem non vides, propter ista quæ vides. Et ne sermone meo te exhortatum putes, Apostolum audi dicentem: « Invisibilia enim Dei a creatura mundi per ea » quæ facta sunt, conspiciuntur². »

IV. Postponebas ista, nec attendebas ut homo, sed ut animal irrationale. Clamavit ad te Propheta, et frustra clamavit: « Nolite esse sicut equus et mulus, quibus non » est intellectus³. » Videbas ergo ista, et postponebas. Quotidiana miracula Dei non facilitate, sed assiduitate viluerant. Quid enim difficilius cognitione, quam ut nascatur homo, moriendo discedat in secreta qui erat, nascendo procedat in publica qui non erat? Quid tam mirabile, quid tam difficile cognitu? Deo autem facile factu. Mirare ista, expergiscere: insolita nosti mirari, majora sunt quam quæ videre consuevisti? Mirati sunt homines Dominum Deum nostrum Jesum Christum de quinque panibus saginasse tot millia⁴; et non mirantur per pauca grana impleri segetibus terras. Quæ aqua erat vinum fac-

¹ Forte aliunde cogitas vel in te, pro in me. — ² Rom. I, 20. — ³ Psal. xxxi, 9. — ⁴ Matth. xiv, 21.

tum, viderunt homines, et obstupuerunt¹: quid aliud fit de pluvia per radicem vitis? Ipse illa fecit, ipse ista: illa ut pascaris, ista ut mireris. Sed utraque miranda sunt, quia opera Dei sunt. Videt homo insolita et miratur, unde est ipse homo qui miratur? ubi erat? unde processit? unde forma corporis? unde membrorum distinctio? unde habitus iste speciosus? de quibus primordiis? de quam contemptibilibus? Et miratur alia, cum sit ipse mirator magnum miraculum. Unde ergo ista quæ vides, nisi ex illo quem non vides? Sed, ut dicere coeperam, quia tibi ista viluerant, venit ipse ad facienda insolita, ut et in ipsis solitis agnosceres artificem tuum. Venit ille cui dictum est: « Innova signa². » Cui dictum est: « Mirifica misericordias tuas³. » Largiebatur enim eas; largiebatur, et nemo mirabatur. Venit ergo parvus ad parvos, venit medicus ad ægrotos, qui poterat venire cum vellet, redire cum vellet, facere quidquid vellet, judicare ut vellet. Et hoc quod vellet, ipsa justitia est; et quod ille vult, inquam, ipsa justitia est. Non enim iniquum est quod ille vult, aut æquum potest esse quod non vult. Venit suscitare mortuum, mirantibus reddere luci hominem, qui erat in luce, qui quotidie qui non erant, producit ad lucem.

V. Fecit ista, et contemptus est a multis, plus attendentibus non quam magna faceret, sed quam parvus: tanquam dicentibus apud se: Ista divina sunt, sed iste homo est. Duo ergo vides, divina et hominem. Si divina non possunt fieri, nisi a Deo, vide ne in homine lateat Deus. Attende, inquam, quæ vides, crede quæ non vides. Non te deseruit, qui vocavit ut credas: quamvis juberet te illud credere, quod non potes videre; non tamen te dimisit nihil videntem, unde possis credere quod non vides. Parva-ne signa, parva-ne indicia sunt Creatoris ipsa crea-

¹ Joan. II, 9. — ² Eccli. xxxvi, 6. — ³ Psal. xvi, 7.

tura? Venit etiam, fecit miracula. Non poteris videre Deum, poteris hominem: Deus factus est homo, ut in uno tibi esset et quod videres, et quod crederes. « In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus » erat Verbum¹. » Audis, et nondum vides. Ecce venit, ecce nascitur, ecce de foemina procedit, qui fecit masculum et foeminam. Qui fecit masculum et foeminam, non factus est per masculum et foeminam. Contempturus enim eras forte qui nasceretur, non contemnis quomodo nasceretur: quia semper erat antequam nasceretur. Ecce, inquam, assumpsit corpus; indutus est carne, processit ex utero. Jam-ne vides? Jam, inquam, vides carnem: interrogo², sed carnem ostendo: vides aliquid, et non vides aliquid. Ecce in ipso partu, ecce jam duo sunt, et quod videas, et quod non videas; sed ut per ipsum quod vides, credas quod non vides. Contemnere coeperas, quia vides qui natus est: crede quod non vides, quia de Virgine natus. Quantulus est, inquit, qui natus est? Sed quantus est, qui de Virgine natus est? Et ille qui de Virgine natus est, miraculum temporale tibi attulit: non est natus de patre, scilicet de patre homine, et natus est de carne. Sed non tibi videatur impossibile, quia natus est per solam matrem, qui fecit hominem ante patrem et matrem.

VI. Attulit ergo tibi temporale miraculum, ut tu eum quaeras et mireris aeternum. Etenim ipse qui tanquam sponsus processit de thalamo suo³, de utero scilicet virginali, ubi sanctae nuptiae factae sunt, Verbum et caro; attulit, inquam, miraculum temporale: sed ipse est aeternus, ipse est Patri coaeternus, ipse est qui « In principio » erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat » Verbum. » Fecit tibi unde sanareris, ut videre posses quod non videbas. Quod contemnis in Christo, nondum

¹ Joan. 1, 1. — ² Locus mendosus. — ³ Psal. XVIII, 6.

est contemplatio sanati, sed medicamentum aegroti. Noli festinare ad visionem sanorum. Angeli vident, Angeli gaudent, Angeli pascuntur et vivunt: nec deficit unde pascuntur, nec minuitur esca ipsorum. In sublimibus thronis, in partibus caelorum, in his quae supra caelos sunt, videtur Verbum ab Angelis, et gaudetur: et manducatur, et permanet. Sed ut panem Angelorum manducaret homo, Dominus Angelorum factus est homo. Haec est salus nostra, medicina infirmorum, cibus sanorum.

VII. Et loquebatur hominibus, et dicebat quod audistis: « Non potest Filius a se facere quidquam, nisi » quod viderit Patrem facientem¹. » Jam-ne putamus, est aliquis qui intelligat? Jam-ne putamus, est aliquis in quo proficit collyrium carnis ad intuendum utcumque splendorem Divinitatis? Locutus est, loquamur et nos: ille, quia Verbum; nos, quia de Verbo. Quare autem nos utcumque de Verbo? Quia ad similitudinem Verbi per Verbum. Quantum ergo capimus, quantum illius ineffabilitatis participes esse possumus, loquamur et nos, nec contradicatur nobis. Praecessit enim fides nostra, ut dicamus: « Credidi propter quod locutus sum². » Loquor ergo quod credo: utrum etiam utcumque video, ille magis videt; hoc videre vos non potestis. Sed cum dixerò, qui videt quod dico, sive credat et me videre quod dixi, sive non credat, quid ad me illud? sinceriter videat, et de me quod vult credat.

VIII. « Non potest Filius a se facere quidquam, nisi » quod viderit Patrem facientem. » Hic Arianorum error exurgit: sed exurgit, ut cadat; quia non humiliatur, ut surgat. Quid est quod te movit? Filium minorem vis dicere. Audisti enim: Non potest Filius a se facere quidquam, nisi quod viderit Patrem facientem. Minorem vis

¹ Joan. v, 19. — ² Psal. cv, 10.

ex hoc Filium dici : novi hoc, novi, hoc te movit; crede minorem non esse, videre nondum potes, crede, hoc est quod paulo ante dicebam. Sed quomodo, inquires, contra verba ipsius crediturus sum? Ipe dicit : « Non potest Filius a se facere quidquam, nisi quod viderit Patrem facientem. » Attende et quod sequitur : « Quaecumque enim facit Pater, eadem et Filius facit : » non dixit talia. Paululum attendat Charitas Vestra, ne vobismetipsis strepitum faciatis. Tranquillo corde opus est, pia et devota fide, intentione religiosa : non in me vasculum, sed in illum attendite qui panem ponit in vasculo. Attendite ergo paululum. In his enim quæ supra diximus hortantes ad fidem, ut animus imbutus fide sit intellectus capax, ea quæ dicta sunt, festiva, læta, facilia sonuerunt, exhilaraverunt mentes vestras, secuti estis, intellexistis quæ dixi. Quæ vero dicturus sum, spero aliquos intellecturos : vereor tamen non omnes intellecturos. Et quia Deus nobis proposuit per lectionem Evangelii unde dicamus, nec vitare possumus, quod proposuit magister; forte vereor ne qui non intellexerint, qui fortassis plures erunt, putent me frustra sibi locutum : sed tamen propter eos qui intellexerint non frustra loquor. Lætetur qui intelligit, patienter ferat qui non intelligit : quod non intelligit ferat, et ut intelligat differat.

IX. Non ergo ait : Quaecumque Pater facit, talia Filius facit : tanquam alia faciat Pater, et alia Filius. Videbatur enim tanquam hoc dixisse, cum superius diceret : « Non facit a se Filius quidquam, nisi quod viderit Patrem facientem. » Intende : neque ibi ait, nisi quod audierit Patrem jubentem; sed « Viderit, inquit, Patrem facientem. » Si ergo carnalem intellectum, vel potius sensum interrogemus, quasi duos sibi proposuit artifices, Patrem et Filium; Patrem facientem nullo viso, Filium

facientem a Patre viso. Carnalis adhuc aspectus est. Verumtamen ut ea quæ superiora sunt intelligamus, ista humiliora et abjecta non declinemus. Primo sic nobis ante oculos constituamus aliquid, putemus esse duos fabros, patrem et filium. Fecit pater arcam, quam filius facere non poterat, nisi patrem videret facientem : attendit arcam quam fecit pater, et fecit arcam aliam talem, non eandem. Differo paululum verba quæ sequuntur, et jam interrogo Arianum : Siccine intelligis, quomodo proposui? Fecit Pater aliquid, quod cum videret Filius Patrem facientem, fecit et ipse tale aliquid? Hoc enim videntur sonare verba, quibus permotus es? Neque enim ait : Non potest a se facere Filius quidquam, nisi quod audierit Patrem jubentem. Sed ait : « Non potest a se facere Filius quidquam, nisi quod viderit Patrem facientem. » Ecce si sic intelligis, fecit Pater, et attendit Filius, ut videret et ipse quod faceret; faceret autem aliud aliquod tale, quale fecerat Pater. Hoc quod fecit Pater, per quem fecit? Si non per Filium, si non per Verbum; incurristi in blasphemiam Evangelii. « Omnia enim per ipsum facta sunt¹. » Ergo jam quod fecerat Pater, per Verbum fecerat : si per Verbum fecerat, per Filium fecerat. Quis est alius qui attendit, ut faciat aliud aliquid quod viderit Patrem facientem? Non soletis dicere duos Filios habere Patrem : unus est Unicus de illo genitus. Per misericordiam vero suam, solus ad Divinitatem, et non solus ad hæreditatem. Cohæredes Unico suo fecit Pater : non quos de sua substantia sicut ipsum genuit, sed quos de familia sua per ipsum adoptavit. « In adoptionem quippe filiorum vocati sumus², » sicut sancta Scriptura testatur.

X. Quid ergo dicis? Ipse Unicus loquitur : ipse Filius unigenitus in Evangelio loquitur : ipsum Verbum nobis verba

¹ Joan. 1, 3. — ² Ephes. 1, 5.

fecit, ipsum audivimus dicentem : « Non potest Filius a » se facere quidquam, nisi quod viderit Patrem facien- » tem. » Jam fecit Pater ut videat quod faciat Filius : et tamen nihil facit Pater nisi per Filium. Certe turbaris, hæretice, certe turbaris : sed tanquam helleboro accepto turbaris, ut saneris. Jam te non invenis, sententiam tuam et carnalem intuitum tuum, quantum arbitror, etiam ipse condemnas. Repone oculos carnis post te, erige si aliquid habes in corde, divina intueri. Audis quidem humana verba per hominem, per Evangelistam, per Evangelium audis humana verba, sicut homo : sed de Verbo Dei audis, ut humana audias, divina cognoscas. Exagitavit magister, ut erudiret; seminavit quæstionem, ut moveret intentionem. « Non potest Filius a se facere quidquam, nisi » quod viderit Patrem facientem. » Consequens erat quod diceret : Quæcumque enim Pater facit, talia facit Filius. Non hoc ait; sed : « Quæcumque Pater facit, hæc eadem » et Filius facit. » Non alia Pater facit, alia Filius facit : quia omnia quæ Pater facit, per Filium facit. Suscitavit Lazarum Filius¹, numquid Pater eum non suscitavit? Illuminavit Filius cæcum², numquid Pater non illuminavit? Pater per Filium in Spiritu Sancto. Trinitas est : sed una operatio, una majestas, una æternitas, una co-æternitas, et opera eadem Trinitatis. Non alios homines creat Pater, alios Filius, alios Spiritus sanctus : unum eundemque hominem et Pater et Filius et Spiritus sanctus creat; et Pater et Filius et Spiritus sanctus unus Deus creat.

XI. Attendis pluralitatem personarum, sed unitatem Divinitatis agnosce. Propter pluralitatem enim personarum dictum est : « Faciamus hominem ad imaginem et si- » militudinem nostram. » Non ait : Faciam hominem, et

¹ Joan. xi. — ² Id. ix.

attende cum facio, ut possis et tu alterum facere. « Fa- » ciamus, » inquit; pluralitatem audio : « Ad imaginem » nostram; » item pluralitatem audio. Ubi ergo singularitas Divinitatis? Lege sequentia : « Et fecit Deus homi- » nem⁴. » Dicitur : « Faciamus hominem : » et non dicitur : Fecerunt dii hominem. Intelligitur unitas in eo quod dictum est : « Fecit Deus hominem. »

XII. Ubi est ergo intentio illa carnalis? Confundatur, abscondatur, perimatur : loquatur nobis Verbum Dei. Jam pii, jam credentes, jam imbuti fide et comparato aliquo merito intelligentiæ, convertamus nos ad ipsum Verbum, ad fontem luminis, et dicamus simul : Domine, eadem fecit Pater quæ tu; quia quidquid facit Pater, per te facit. Te Verbum audivimus in principio : non vidimus, sed credimus. Ibi consequenter audivimus, quia omnia per te facta sunt². Omnia ergo quæ facit Pater, per te facit. Eadem ergo facis quæ Pater. Quid est quare dicere voluisti : « Non potest Filius a se facere quidquam? » Video enim æqualitatem quamdam tibi cum Patre, in eo quod audio : « Quæcumque Pater facit, hæc eadem Filius » facit : » agnosco æqualitatem, hic intelligo, hic capio ut possum : « Ego et Pater unum sumus³. » Quid est, quod non potes facere quidquam, nisi quod videris Patrem facientem? Quid est hoc?

XIII. Forte dicat mihi, imo dicat nobis omnibus : Hoc enim quod dixi : « Non potest Filius facere quidquam, » nisi quod viderit Patrem facientem : » videre meum quomodo intelligis? videre meum quid est? Sequestra paululum formam servi, quam propter te suscepit. Etenim in illa forma servi Dominus noster oculos et aures habebat in carne, et illa forma humana qualem et nos portamus eadem figura corporis erat, eadem lineamenta mem-

¹ Gen. i, 26. — ² Joan. i, 3. — ³ Id. x, 30.

brorum. Caro illa venerat ex Adam : sed non erat ille Adam. Ergo Dominus ambulans sive in terra, sive in mari, sicut ei placuit, sicut voluit, quia quidquid voluit, potuit; inspexit quod voluit : jecit oculos, vidit; avertit oculos, et non vidit; a tergo erat qui sequebatur, ante erat qui videretur; oculis corporis quod ante erat, videbat. Divinitatem vero nihil latebat. Sepone, sepone, inquam, paululum formam servi : formam Dei vide, in qua erat antequam mundus fieret; in qua erat æqualis Patri : per eum hoc accipe et intellige quid tibi ait : « Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est » esse æqualis Deo¹. » Ibi eum vide, si potes; ut possis videre quid sit videre ipsius. « In principio erat Verbum. » Quomodo videt Verbum? Habet-ne oculos Verbum, an in illo se inveniunt oculi nostri, et oculi non carnales, sed oculi piorum cordium? « Beati enim mundo corde, quomodo ipsi Deum videbunt². »

XIV. Aspicias Christum hominem et Deum : ostendit tibi hominem, servat tibi Deum. Et vide quia Deum tibi servat, qui se tibi hominem ostendit. « Qui diligit me, » inquit, mandata mea custodit : qui diligit me, diligitur » a Patre meo, et ego diligam eum. » Et tanquam diceretur : Quid ei dabis, quem diligis? « Et ostendam, inquit, » me ipsum illi³. » Quid est hoc, fratres? Quem jam videbant, ipse se illis demonstraturum promittebat. Quibus? A quibus videbatur, an a quibus et non videbatur? Sic loquens Apostolo cuidam ait, quærenti videre Patrem, ut sufficeret ei, et dicenti : « Ostende nobis Patrem, et sufficit nobis. » Et ille stans ante oculos servi, in forma servi, servans oculis deificati formam Dei, ait illi : « Tanto tempore vobiscum sum, et non cognovistis me? » Qui me videt, videt et Patrem⁴. » Patrem quæris vi-

¹ Philip. II, 6. — ² Matth. V, 8. — ³ Joan. XIV, 21. — ⁴ Ibid. 8, 9.

dere, me vide : vides me, et non vides me. Vides quod pro te assumpsi, non vides quod pro te servavi. Audi mandata, purga oculos. Quia qui diligit me, mandata mea custodit, et ego diligam eum. Tanquam custodienti mandata mea, et tanquam sanato per mandata mea, ostendam me ipsum illi.

XV. Si ergo, fratres, videre non possumus quid sit videre Verbi, quo imus? quam visionem forte præpropere exigimus? Quid nobis ostendi volumus quod videre non possumus? Ideo ista dicta sunt quæ desideramus videre, non quod jam possimus capere. Videre enim Verbi si videas, forte in eo quod vides videre Verbi, ipsum Verbum videbis; ut non aliud sit Verbum, aliud videre Verbi, ne ibi sit aliquid coaugmentatum¹ et copulatum et duplex et compaginatum. Simplex enim aliquid est ineffabili simplicitate. Non quemadmodum homo, aliud est homo, aliud videre hominis. Nam aliquando extinguitur quod est videre hominis, et manet homo. Hoc est quod dicebam dicturum me aliquid, quod non possent omnes intelligere : etiam Dominus faciat, ut aliqui intellexerint. Fratres mei, ad hoc exhortatur, ut videamus, videre Verbi ultra vires nostras esse; quia parvæ sunt, nutriantur, perficiantur. Unde? Mandatis. Quibus mandatis? « Qui diligit me, mandata mea custodit². » Quæ mandata? Jam enim crescere volumus, jam roborari, jam perfici, ut videamus videre Verbi. Dic jam, Domine, quæ mandata? « Mandatum novum do vobis, ut vos invicem » diligatis³. » Hanc ergo, fratres, charitatem de ubertate fontis hauriamus, istam capiamus, in ea nutriamur. Cape per quod sis capax. Charitas te gignat, charitas nutriat, charitas perficiat, charitas roboret : ut videas videre Verbi, non aliud esse Verbum, et aliud videre ipsius; sed

¹ Forte coaugmentatum. — ² Joan. XIV, 21. — ³ Id. XIII, 34.

ipsum quod est videre Verbi, hoc esse Verbum : et cito forte intelliges, quia illud quod dictum est : « Non potest » Filius a se facere quidquam, nisi quod viderit Patrem » facientem, » tale est, ac si diceret : Non esset Filius, nisi de Patre nasceretur. Sufficiat, fratres, novi id me dixisse, quod cogitatum forte aperiatur multis, sæpe verbis dictum forte obscuretur.

SERMO CXXVII¹.

De verbis Evangelii Joan. v. *Amen, Amen dico vobis, quia veniet hora, et nunc est, quando mortui audient vocem Filii Dei, et qui audierint, vivent, etc.*, necnon de verbis Apostoli, 1. Cor. 2. *Quod oculus non vidit, etc.*

I. SPES nostra, fratres, non de isto tempore, neque de hoc mundo est, neque in ea felicitate qua excæcantur homines qui obliviscuntur Deum. Hoc nosse primitus et christiano corde tenere debemus, non ad præsentis temporis bona nos factos esse Christianos; sed ad nescio quid aliud, quod Deus jam promittit, et homo nondum capit. De hoc enim bono dictum est², « Quod oculus non » vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, » quæ præparavit Deus diligentibus se³. » Ergo quia hoc bonum tam magnum, tam præclarum, tam ineffabile, non invenit hominem præceptorem, tenuit Deum promissorem. Nunc enim quod ei promissum est, homo cæcus

¹ Alias LXIV de verbis Domini. — ² Florus ad 1 Cor. II. — ³ 1 Cor. II, 9.

corde non percipit : nec ei potest ostendi in præsentem, quid ipse cui promittitur sit futurus. Quia et infans natus si posset verba loquentis intelligere, cum ipse loqui non posset, nec ambulare, nec aliquid agere, sed sicut eum videmus infirmum, jacentem, indignum opis alienæ, tantummodo intelligere posset eum qui sibi loqueretur, et diceret ei : Ecce sicut vides me ambularem, operantem, loquentem, post paucos annos talis eris : attendens se et illum, quamvis quod promitteretur, videret; tamen suam considerans infirmitatem, non crederet, et videret tamen quod promittebatur. Nobis autem tanquam infantibus in hac carne atque infirmitate jacentibus, et magnum est quod promittitur, et non videtur : et erigitur fides qua credimus quod non videmus, ut mereamur videre quod credimus. Quicumque irridet hanc fidem, ut ideo putet non sibi esse credendum, quia non videt; quando venerit quod non credebat, erubescit; confusus separatur, separatus damnatur. Qui autem crediderit, segregatur ad dexteram, et stabit cum magna fiducia et lætitia inter illos quibus dicetur : « Venite, benedicti Patris mei, percipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi. » Conclusit autem Dominus, cum hæc verba diceret, sic : « Ibunt isti in ambustionem æternam, justi autem in vitam » æternam¹. » Hæc est vita æterna, quæ nobis promittitur.

II. Quia amant homines vivere in hac terra, promissa est illis vita; et quia multum timent mori, promissa est illis æterna. Quid amas? Vivere. Hoc habebis. Quid times? Mori. Non patieris. Hoc sufficere visum est humanæ infirmitati, ut diceretur : Habebis vitam æternam. Capit hoc mens humana, utcumque ex hoc quod agit, quod futurum est capit. Sed quantum capit ex hoc

¹ Matth. xxv, 34 et 46.